

Potrudimo se toraj za te krajcarje in vprašajmo, kaj hoče. Ako slabo raste, okopajmo ga najbolje na jesen. Da je okopavanje v tem času najbolje, povedalo nam boče drevo samo. Posebno ako je drevo še mlado, pogledimo daljni vzrok njega slabosti, vsled preglobokega stanja, kopajmo tikoma pri deblu, dokler pridemo do korenin. Pri tem bomo videli, da-li mu je pregloboko sajenje škodilo. Vsak dan nam pri naših sprehodih kličejo razna presajena drevesa: Glej me bedno, pregloboko sem sajeno in vsled tega ne morem uživati življenja, moji hranitelji so globoko v zemlji, kamor ne more ni zrak, ni toplota, radi tega me ne morejo hraniti in jaz vsled tega slabotno hiram.

Kmetovalce, kateri me je vsadil zahteva od mene obili plod, a kako mu naj siromače rodim, ko jedva svoje revno truplo varujem trohnelosti s težavo! Toda kljubu temu dovolj ginljivemu molkovanju ostaja kmetovalec trdosrčen ter še nadalje pri sajenju dreva pazi na to, da ga, kolikor mogoče, globoko v zemljo zakopa, češ, da se korenine ne vsušijo. Pogledjmo pa drevesce, katero je v primerno veliko jamo zasajeno in sicer tako, da pridejo korenine ravno do površja zemlje, akoravno tudi njih gornji del še nekoliko ven gleda, kako se to sopiri v polni moči življenja! Gosto, temno-zeleno listje, dolge mladice itd. — vse to so nam priče njega vgodnosti. Poslušajmo toraj naravo in vbogajmo jo, saj je v naš prid!

Ako je stareje drevo, sploh ako je sicer pravilno sujeno, stavimo naprej vprašanja, kaj mu manjka? Poskusimo z gnojem. Izkopljimo ne tikoma debela, temveč tako daleč, kakor njega veje segajo, po čevlji globoke jame po 1 m. eno od druge ali še bolje, cele jarke, ter nasipajmo v te dobro podelanega govejskega gnoja ali komposta, mešanega gnoja, kateremu je tudi dobro pepela, koščene moke in druge take stvari primešati. Očistimo mu tudi, kakor smo prej opisali, njegovo krono. Če je že preveč slabo in se počne že v vrhah sušiti in v osnovi vej vodene poganke odganjati, potem ga še pomladimo, to je, vse veje odžagajmo primeroma kratko. Potem bode, kakor prerajeno. Počelo bode krepko odganjati, cvetne pope nastavljati in roditi debel in obil plod. Na taka vprašanja dobimo gotov, nam jako ljub odgovor.

Večkrat se jezimo nad gosenice, katere nam listje dreves objedo ali nam cvetje nabadaajo, ali katere nam sadje kvarijo itd. Večkrat postane plod celega leta ali pa tudi celo drevo njih žrtva. Posvetujmo se tedaj z naravo, kaj storiti, da se varujemo škode, katera nam včasih lepe svote požre. Pojdimo v sadunosnik! Tam vidimo posebno v rogovilah vej v tkanini podobni pajčevin mnogobrojno število v zimskem času ali o slabem vremenu združenih gosenic. Take vidimo večkrat tudi po mejah in grmovji, na glogu in drugih rastlinah. Ako toraj vzamemo šop slame ter vsa taka gnjezda opalimo (na visocih vejah jih zamoremo najpreprosteje na kol navezanin gorečim šopom slame), bomo na tisoče in tisoče taci naših neprijateljev vničili. Glejmo naprej. Tu in tam vidimo okoli kake vejice v podobi prstana položena jajčeka velicega škodljivca prsteničarja. Če ta jajca opazujemo, videli bomo na pomlad, da iz njih (v vsakem prstanu jih je okoli dve sto) izlezejo gosenice, katere nam s svojo požrešnostjo mnogo škodujejo. Vničujmo toraj tudi te, kjer in kadar jih opazimo. Pogledjmo pod mah, pod staro lubad. Tu bomo videli jajca, bore uši in celo hrošče, kateri prezimujejo na tem varnem mestu. Ako na dalje opazujemo, videli bomo, da ti zimski zaspanci z našim drevjem na pomlad in po leti pogubonosno gospodarijo. Zakaj pa puščamo taki nesnagi tako prijetna zavetišča! Ostrgajmo mah, staro lubad in sežgijmo ga, deblo in veje pa z apnom pobe-

limo. S tem uničimo obilo ničvrednežev in si ohranimo obilo sadja. Pogledjmo natančneje zemljo. Tudi tu najdemo mnogo jajc, ličink itd. prezimovati. Prekopljimo na jesen zemljo in pustimo jo v grudah čez zimo ležati, s tem bomo zopet obilo škodljivcev, kateri zmrznejo, vselej vničili. (Konec prih.)

Sejmovi. Dne 22. maja v Loki. Dne 23. maja v Cmureku in Olimji. Dne 24. maja v Šent-Juriji v slov. goricah.

Dopisi.

Iz Lehna. (Srečna zmaga.) Nismo pričakovali tako hudega boja, kakoršnega smo 5. t. m. prestali. Ne samo domači tudi tuji sovražniki so nas napadli; bilo jih je vse črno ter bati se je, da ne bode, kamor je sovražna noga stopila, trava rastla. Cele tri dni pred volitvijo so letali, kakor divje zveri od volilea do volilea, obetaje mu marsikaj dobrega za želodec, če tudi stotak stane. Kjer to ni potegnilo, pomagali so si z lažmi ter so zdanji obče. urad črnili, to pa bo za-nje še slabe nasledke imelo. Najhujši agitatorji so pa bili nekateri tržani, kar zelo obžalujemo. Neki barusasti oštarijaš je bezgal po občini, da je obnemogel; ena noga ga je celo zapustila. Raztrgana nogavica je nogo ožulila in prisiljen je bil si pri nas boljšo, celo nogavico izposoditi. Siromak, drugokrat raje doma ostani, delaj in priskrbi si boljših nogavic, da boš vsaj pri nogah bolj čeden, kakor si pri glavi! Priden si bil, na cesti si napadel naše volilce, a dobro vemo, da se že kesaj, kajti tvoj trud ne bo plačan. Tvoja sreča, da nisi dobil voznika, s katerim si mislil naše volilce nagleje obiskati; tako si se vsaj škode obranil, tudi voz bi ti ne bil pomagal. Ravno s takim slabim vspehom je tvoj velik tovariš podpihoval. Dobro, da si ni nosa pobil. Revez je v zapuščeni bajti trepetaje čakal, kakšen konec da bode volitev in njegov agent mu je pridno novice donasal, ali te so čem dalje, tem žalostneje glasile. Rad bi jo bil po zgubljeni vojski tihoma pobrisal a nja velikost ni tega dopustila. Vse so ti šuntarji seboj prignali, kar je še le pol živega bilo; kar pa ni iti moglo, so prinesli. Celo nekega hlapca so seboj pripeljali in tujega kramarja so nam hoteli kot volilca vsiliti. Sila kolesa tare. Če je pravih volilcev premalo, tudi hlapci veljajo, da je le večje število. Kakšne nasledke pa je njih velik trud imel? Slabe: sramoto in škodo. Do dobrega smo jih naklestili. Sijajnejše še Lehen ni zmagal. Izvoljeni so bili naši odborniki. Nasprotniki naj si 5. maj dobro zapomnijo; ako ne, jim bomo še večkrat pete nabrusili. Ptui hujškači pa si tudi zapomnite pregovor: »Kdor drugemu jamo koplje, sam va-njo pade«. »Kjer te ne srbí, tam se ne čohaj«. Lehničani pa, kateri ste se zvesto držali našega gesla: »svoji k svojim« in ste tako možato in krepko odbijali sovražne napade, lepa hvala vam! Da nismo popolnoma zmagali, so krivi samo nekateri domači, boječi zajci, kateri so se sovražnega rožljanja vstrašili ter doma ostali misleč: sovražnik nas bo itak pohrustal. Upajmo pa, da bodo tudi izostali prihodnjice možje. Strah ima veliko moč.

Od Sv. Marjete poleg Rimskih toplic. (Slovo.) Vsi farani očno naznanjamo, da so nas preblagi č. g. župnik Edvard Janžek zapustili ter so se preselili v drugi kraj. Zelo, zelo težko nam je pri sreč, ker vemo, kaj smo z njimi zgubili. Bili so naš vedno skrbni dušni pastir, ljubili so nas prav po očetovsko. Goreče so opravljali službo božjo; njih beseda božja je globoko segala v srce poslušalcev. Porok temu je, da je bila cerkev na

dan slovesa čisto natlačena ljudij, tudi iz drugih fará. Tudi ob navadnih nedeljah je bila v časih vsa polna. Vselej so zvesto in na tanko svoje duhovske dolžnosti spolnjevali. Postavili so nam lepo cerkvico Matere božje Lurske na prijaznem holmci. Dali so popraviti farno cerkev in preskrbeli so veliko cerkvene oprave. S tem so si ohranili pri nas nezbrisljivi spomin. Vedno so bili pripravljeni ljudem postreči v spovednici, kakor tudi bolnikom s sveto popotnico. V kratkem, bili so za vsako reč pripravi in sposobni. S hvaležnim srcem se jih bomo spominjali, posebno v molitvi, da bi jim ljubi Bog dal srečno, v zdravju in v zadovoljnosti še mnogo let živeti na svojem novem mestu v blagor svojih župljanov.

Iz Noveštifte pri Gornjemgradu. (Železnica.) Posestnica Frančiška Potočnik iz Noveštifte je dne 1. majnika t. l. hoteč obiskati svojo zlahto v Trbovljah, peljala se s Kamnika čez Ljubljano v Trbovlje. Po Kranjskem so imena vseh kolodvorov po dotičnih prevodnikih klicali v nemškem in slovenskem jeziku. Dotični vlak dospé na Štajarsko do Trbovelj, dozdeva pa se popotnikom, da so že v blaženem »rajhu« vsled dobro znanih naredeb dotičnih višjih železniških gospod, ker prevodniki kličejo počenši na Štajarskem le nemška imena dotičnih kolodvorov. Vsled tega se je zgoraj omenjena, ko je čula ime »Trifail«, peljala naprej, ker dotičnega nemškega imena ni razumela, do prihodnjega kolodvora, kjer bi bila skoraj, ako se dotičnim gospodom ne bi bila, sicer dostojno, a vendar po robu postavila, kazen plačala, tokrat pa so ji jo odpustili. Takšni dogodki naj se na slovenskem Štajarskem pobirajo in objavljajo, da bode vsled tega dotične gosposke prisiljene, kakor na Kranjskem, jednako tudi na slov. Štajarskem pri železnicah ljudstvu razumljiva imena javljati.

Iz Gotovelj. (Drugo pojasnilo.) O ubogi Vojniški »Francelj«, skoraj se mi že smili; čudim se, kako hoče še med nami, njemu nestrpnimi Slovenci bivati. Uzrok temu je že Vojniški dopisnik zadnjič njemu samemu tiho na uho povedal; po naključji pa je tudi na moje uho prišlo, jaz pa danes kar očitno povem, da še ima slovenski »groš« tudi pri nemčurjih, toraj tudi pri »Franceljnu« veljavo. In tega, ki tudi rad naše žuljave »groše« sprejema, radi bi se že narodni Vojničani odkrižali, napredni Zalčani pa ga nečejo svojim rojakom pripoznati in radi bi ga vrlim Gotovljanom podvrgli. Za to kukavico njim pa nikakor nismo hvaležni. Pripomenjam toraj zadnjemu dopisu iz Zalca, da rojstni dom »Franceljna« pač ni naša vas, temveč stoji v redu hiš Zalskega trga. In če ravno spada k občini in fari Gotovlje, vendar senca Zalskega zvonika njegovo domovje senči. Poleg tega pa se njegova rodbina že od nekdaj bolj s tržani nego z vaščani druží. »Franceljna« toraj tudi mi ne maramo. S ponosom pa povem, da imamo Gotovljani mnogo odličnih rojakov, zvestih sinov matere slovenske, ki pa so vsi na čast milemu narodu in blagor domovini. Toliko za danes.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Minister za državne finance, dr. Steinbach, je v soboto predložil v drž. zboru šestoro načrtov za postavbe, po katerih se naj vravna nova, kronska veljava denarja. Njegove predloge dobi sedaj posebni odsek v pregledovanje in potem se le pridejo v posvetovanje v državnem zboru. Če v njem obveljajo, dobimo potem z novim letom nove denarje, dosedanji

pa še ostanejo tudi naprej nekaj časa v polni veljavi. Računanje z novim denarjem ne bode težko, ker je »krona« ravno za polovico manjša, kakor sedanji goldinar, po njej pa se ravna ves denar, kar ga dobimo.

Češko. V Pragi so imeli v ponedeljek Mladočehi ljudski shod in vsprejela se je med drugim resolucija, naj stopijo mladočeski poslanci s staročeskimi in veleposestnimi v dogovore, da se izpelje češko deželno pravo. Ni verjeti, da bode iz tacih dogovorov kaj, ker so mladočeski poslanci bolj kričači, kakor pa možje, katerim je v resnici kaj za koristi dežele.

Štajarsko. Zadnjo nedeljo je preteklo ravno 77 let, odkar je oživila štajarska hranilnica. Začela je svoje delo, ko se ni imela celih 3 jezer denarja, sedaj ga ima pa milijarde. Resnica, iz malega raste veliko, če so razmere ugodne. — Okr. glavarstvo Graske »Okolice« je odredilo, da župani v poletnem času ne smejo privoliti javnih plesov v oštarijah, ker so na škodo kmetovalcem. Enak ukaz bi bil tudi drugod na mestu.

Koroško. Povelje ministra za domobranstvo, ki določi, da v koroškem pešpolku slovenščina ne velja več za drugi deželni jezik, je napravilo slov. Korošcem precej nevolje, kajti tako povelje ne stoji na pravi podlagi in v resnici ni prav verjetno, da je v celem polku le ono pičlo število slov. vojakov, kakor se jih računi v ministrovem povelji. Če pa nekateri znajo tudi nemški, zato pa pač slov. ljudstvo ne zasluži kazni. — Sedaj je končno dolžan občinski urad v Celovci, da vsprejema slov. vloge, naj že je ljubo ali neljubo gospódi, ki se sedi v tem uradu.

Kranjsko. Javni shod »Slov. društva« v Ljubljani je imel zadnjo nedeljo posebno srečo v tem, ko je deželna vlada prepovedala, da ne sme razpravljati o glasovanji nekaterih slov. poslancev gledé na obtožbo pravosodnega ministra. Vsled tega je prišlo več radevednih ljudij k shodu a ne vemo, če so z njega odšli veseli, kajti če smemo verjeti poročilu »Sl. N.«, bile so na shodu precej »robate razprave«. — »Zaveza slov. učiteljev« ima letos svoje zborovanje v Kranji in bode sicer, če ostane pri sedanji dobočbi, to zborovanje o binkostih. — Po nekaterih krajih, izlasti okoli Planine, je napravila povodenj veliko škodo na travnikih in njivah.

Primorsko. Podružnica sv. Cirila in Metoda v Gorici skrbi prav lepo za »otroška vrtca« v Pevmi in Podgori; va-nje hodi največ otrok tamošnjih slov. delalcev in sta torej »vrtca« v resnici velika dobrota za-nje. — Slov. stariši v Gorici so vložili na novo in sedaj do ministerstva prošnjo za slov. ljudsko šolo. Otroci za slov. šolo bilo bi 437 in to število se nategne celo lahko na 600, ako se pridružijo še rodbine, ki niso prišle podpisat prošnje.

Tržaško. Novo parobrodno društvo začne v kratkem svojo vožnjo iz Trsta po sredozemskem morji gori do Londona. Na ladijah tega društva izvažajo se lahko tudi sveže sadje in je to tudi za naše kraje važno. — V okolici Trsta imajo več slov. pevskih društev in v njih je, kakor se poroča, doslej precej veselo, rodoljubno življenje. Pevska društva so jako važna v narodnem boji.

Hrvaško. Samo 14 dnij še in po celej deželi bodo volitve v sabor gotove. Volilcev je 49.768 in kakor se kaže, zmaga gotovo »narodna stranka« t. j. stranka, ki hodi skozi drn in strn z ogersko vlado; žal, da je to največkrat na škodo hrv. ljudstvu.

Ogersko. V torek je umrl Jurij Klapka; mož je stal v letu 1848 na strani Kossutha ali tudi leta 1866 je bil k redu zvezati se s prusko armado. Madjarom pa bode še brž vendar-le ostal v »blagem opominu!« — Vlada še ni našla naslednika pok. Barossu; posle mi-